

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvánterék és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

MÁGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 ft
Fél évre . . . . . 2 ft
Negyed évre . . . . . 1 ft
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bácsban: Schalek H., Dukas M., Opellik A., Danbe G. L. és társánál és Herndl. Brűben: Stern M.

Nyiltér petisora 10 kr.

A perlaki kisedóvoda megnyitása.

A »Dunántúli Közművelődési Egyesület« Perlakon felállított kisedóvoda nov. hó 6-án, délután 5 órakor nyitott meg s adatott át rendeltetésének. A város által megajánlott épület még csak 1894. év folyamán fog elkészülni; egyelőre tehát az ottani állami iskola egyik tantermében helyeztetelt el a kisedóvoda, melyben már az első napon számos gyermek jelentkezett.

A csendesnek tervezett megnyitást valóságos ünnepséggé tette a perlaki közönség lelkes érdeklődése.

A közel 20 tagból álló felügyelőbizottság, állami iskolai gondnokság, városi előjáróság, tantestület s még számosan voltak jelen a felügyelő bizottság esküjének letételénél. Az esküt dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő fogadta az állami iskola tanácstermében Megelőzőleg Porzsolt Kálmán, a »D. K. E.« legrokonszenvesebb fogadtatásban részesült titkára adta át a városnak, a város és egyesület közti viszonyokat érintő okmányokat s kinevezéseket. Szép és megható beszédben méltatta a megvalósult eszme jelentőségét. Ugy az ő, valamint a kir. tanfelügyelőnek az eskületélt követő szónoklata mélyen megindította a jelenlevőket.

A megnyitást hetven terítettű közvacsora követte, melyen a felügyelő bizottság s gond-

nokság tagjai s még számosan családjukkal együtt jelentek meg.

A magyarság újabb diadala, a jelenvolt lelkes és szép honleányok, nemkülönbön Sárközy csáktornyai zenekarának édes dalai rendkívül emelték a közhangulatot.

Az első megemlékezés gróf Csáky Albin miniszternek s a kisedóvási törvény nagyfentossággal megalkotásának szolt. A közönség érzéseit dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő tolmácsolta. Margitai József képezdei igazgató Széll Kálmánra, a D. K. E. elnökére, Vargha János lelkész Porzsolt Kálmánra és Ruzsicska Kálmánra, Porzsolt Kálmán a magyar nő hivatását érdekesen íősen fejtegetve, a perlaki hölgyekre, Peczek György lelkész az ünnepélyről meleg táviralban megemlékezvő dr. Wlassics Gyulára, Sipos Károly gyógyszerész Margitai József képezdei igazgatóra, Kostyál Ferencz őszolgabíró az áldozatkész városi előjáróságra, Horváth Csongor járásbíró a perlaki tantestületre emelte poharat. Éltették még az óvodai felügyelő bizottság és gondnokság elnökeit, dr. Böhm Sidneyt, Banelly Sándort, Kostyál Ferencz minis. iskolalátogatót, Horváth Csongor járásbíró, az ünnepélyre megjelent lelkészeket, élükön Varga Jánossal, Grész Alajos új gondnoksági tagot, Groff Gizella új óvónőt s másokat.

Perlak város intelligentiája, mely a megnyitás ünnepélyét nemes hazafisággal tette magáévá, mindig büszkén gondolhat

vissza e néhány órára, melynek emléke mélyen bevésődött mindnyájunk szívébe.

Az ifjak és lelkesedésbe hajtott nem ifjak tánczra keltek s lejtették tüzes kitarással a reggeli órákig.

A szép és diszes társaság az óvoda új házának felszenteléséhez adott — talákkát!

A perlaki óvoda megnyitására imég a következő tudósítást vetjük:

Perlak, 1893. november 6.

November 6-án, délután, a Kanizsa felől jövő vonaton érkezett városunkba, Porzsolt Kálmán a »D. K. E.« titkára, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, hogy a »D. K. E.« által Perlakon felállított kisedóvodát ünnepélyesen megnyissák.

Dr. Böhm Sidney, az óvodai felügyelőbizottság elnöke nem kimélt semmit sem hogy minél fényesebbé tegye az ünnepélyes aktust.

Délután 4 és fél órakor kezdtek a felügyelő bizottsági tagok és az ünnepélyre meghívottak gyülekezni az áll. iskolai épületbe, melyben ideiglenesen az óvoda is el van helyezve addig, míg czéljainak teljesen megfelelő mintaszerű épület fel fog emeltetni.

Az óvodában összegyűjtött kicsinyeket látogatták meg először, majd a bizottsági

A „Muraközi“ társasága

Másodvirágzás.

(Beszélyke.)

Signor Santucció elégtlen dörzsölte a kezét . . .

Látszott rajta, hogy meg van elégedve.

A sors viszontagságai kiforgatták ugyan egy kicsit a rendes kerécsapásból; egy kicsit megvedlett, de minden jel arra mutat, hogy az elveszett prestige még visszanyerhető.

Corpo di santa! . . . Hires czirkuszigazgató volt ő hajdanában, kitűnően szervezett társulata volt, s magának a primadonnának 20000 franc évi gázsija volt.

A lovait oda nem adta volna a re galant uomó összes kinszéért.

O mia santa Madonna! Azok a lovak. A Caesar, Ali, Philosoph s a többi!

A visszaemlékezés borús felhőt von a magas homlokra.

Tán az anyját sem siratta ugy, mint ezeket a szívéhez nót kedvenceit.

Egy áruló könnyesepp föltartóztatlanul gördül végig a markans jellegű arczon.

Igaz, az ő hibája volt. Részben legulább. A hiba nagyobb része azé a könnyűvérű ördög volt, kit ott szedett fel valahol a Gransassó

hegyszakadékaik közt, azé a villogó szemű Daemoné, kit ő képeztelet ki, kit ő nevelt a közönségnek, aztán magának.

Óh, hogy a tűz égesse ki annak a tigrisnek a szemét; ha keze ügyébe akadna; másodsor, újra megtenné, a mit akkor tett, s a miért oly boldogtalan, szegény nyomorult lett.

Ugy bánt vele, mint egy királynővel, s az megosalta őt. Az a nyomorult clown meglakolt szörnyen.

A hatalmas kés markolatig ment a szívébe, de ő rajta, a százszorta nagyobb bűnösön csak néhány jelentéktelen karcolást ejthetett, mert leteperték, elzárták, aztán elitették ő esztendei gályára, s elvették tőle a lovait, mindent, mindent a mivel csak bírt.

Az az asszony! Azok a lovak! . . .

* * *

A cirkus igen nagy látogatoitságnak örvend P-n.

Pártolják ezeket a derék művészeket, s ők meg is érdemlik a pártolást, mert jól játszanak. Santucció, az igazgató, rendet tart társulatában s hirneve van az országban.

Büntetésének letelte után elhagyta szülő-öldjét, nevet cserélt, de hajlamai csak a cirkusnál marasztolták.

Ujból társulatot szervezett, olyat a milyent, keservesen tengődött néhány esztendeig, de mégis rá virradt ő reá is.

Különösen mióta az a Signora Fiametta van nála, kiért rajong a közönség.

Mégis csak szereti őt az Isten. Ez a gyermeklány, kit a tavaly feloszlott Peruchió társaságából szerződöttett, a milyen jelentéktelen volt a másik társulatnál, annyira kiválik most. Gyémánt az, megbecsülhetetlen.

Hátha ő ezt a gyémántot? . . . Ej bolondság, öreg legényhez nem illik az ilyen fellévvűés. Öreg, de hát csakugyan olyan öreg?

Alig 45 esztendő, haja még fekete, mint az ében, a szíve meg, a szíve, ugy éri — hogy ugy hevül, mint akkor, régen először.

A lány szemlátomást vonzódik hozzá, szerény, szófogadó, könnyen beleegyeznek.

* * *

Másnap behivatá a lányt magához. Megtette ajánlatát.

Az habozott egy ideig, aztán beleegyezett.

Santucció beszélt vele hízegősen, hírről, dicsőségéről, boldogságról, kérdezte családi körülményeit.

Fiamettának apja nem élt már, de anyja Firenzeben él, arczképét a medaillonban viseli. Ime itt van.

Az igazgató mint tigris ugrott fel, aztán vadul kacagott, vadul mint az ördül.

Az is volt már. Megismerte az arczképben azt az elsőt, azt a nyomorult, azt a hízszegő asszonyt.

Aesculáp.

tagok és a diszes vendégsereg az áll. isk. irodai helyiségébe mentek.

Porzolt Kálmán, a D. K. E. titkára, az első értekezletet megnyitván, határozottan mutatja ki a kisdédóvás fontosságát. Majd megnevezvén kiküldetésének czélját, átadja kinevezési okmányát Groff Gizella óvónőnek, akit felhívott, hogy szép és nemes feladatának teljes odaadással tegyen eleget. Átadta egyuttal, ünnepélyes szavak kíséretében, a felügyelő-bizottsági tagok kinevezési okmányait is, mire a D. E. K. legelső óvodáját megnyitottnak nyilvánította.

Dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő felhívta ekkor a felügyelő-bizottsági tagokat, hogy tiszták odaadó pontos teljesítésére tegyék le az esküt.

Az ünnepélyen a legünnepélyesebb perczek következtek most.

Az eskü egyszerű szavai, egyszerre többek ajkairól hallva, meghatók és felemelők voltak.

A meghatottságtól remegő hangon mondott a kir. tanfelügyelő köszönetet és rámutatván az eskü szentségére, kérte a tagokat, hogy a mit most megfogadtak, a mely eszmének most szolgálatába állottak, a hazaszeretet szent eszméjét csöpögtessék a kisdédek ártatlan lelkébe.

Majd ismét Porzolt Kálmán szép szavakkal mondott köszönetet a jelen voltak-nak megjelenésükért. Egyuttal kifejezte csodálkozását a felett, a miket itt látott, tapasztalt. Egy elszigetelt nemzetiséget vélt — ugymond — itt találni, de csalódott. Hazájukat igazán szerető polgárok közé jött, kiknek nagy része bár nem beszéli az édes haza nyelvét, de szívben és lélekben mindenik igazán magyar. Perlak nagyközsége megmulatta, hogyan érez; mert midőn az ovodát kérte, legelső és legnagyobb indoka az volt, hogy kisdédek is már magyarul tanulhassanak.

A tulajdonképeni lélekemelő megnyitási ünnepély másfél óránál tovább tartott.

Este 8 órakor közel 75 terítékű bankett következett, melyen Perlak összes intelligenciája megjelent. Egy czél, egy eszme vezetett mindenkit: a hazafiság. Az estély méltó betetőzője volt az ovoda megnyitásának. Nem lehet itt ismételtlen megfeledezni a felügyelő bizottság elnökéről, kinek buzgólkodása az ünnepélyt még ünnepélyesebbé tette.

Először is Dr. Ruzsicska Kálmán lenyűgöző szép beszédében éltette Csáky Albin ministert Majd Margitai József, a csáktornyai áll. tanítóképezde igazgatója szólt. Logikai következetességgel és szónoki erővel teljes beszédében köszöntötte fel a Dunántúli Közművelődési Egyesületet és annak elnökét, Széll Kálmánt.

Varga János perlaki plébános, hazafias, lelkes beszédében Porzolt Kálmánt, mint a D. K. D. titkárát és kiküldöttét, továbbá dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelőt köszöntötte fel, azt a férfit, kinek oly sokat köszön Zalavármegye, különösen pedig Muraköz tanügye.

Porzolt Kálmán határozott szép beszédében a diszes hölgyközönséget köszöntötte fel.

Dr. Ruzsicska Kálmán poharat emelt az ovodai felügyelő bizottság elnökére, dr. Böhm Sidneyre, továbbá Bannelly Sándorra, kiknek oly sokat köszönhet a perlaki népnevelésügy.

Peczek György szentgyörgyi plébános felolvasta dr. Wlassits Gyulának, a kerület képviselőjének következő sűrűnyét:

»A kisdédóvodának mai megnyitása alkalmából áldást kérek Perlak kisdédeirel. Az isten tartsa. nevelje őket. Éljen Perlak közönsége!!!

Wlassits Gyula.

Alig, hogy a lelkesedés kissé csillapult, folytatta a szónok szónoki erővel mondott beszédét. Éltette a kerület képviselőjét, kinek az óvoda létesítése körül nagy érdemei vannak s ki kerületének érdekeit szíven viseli. Szünni nem akará taps és éljen követte a szónok szavait.

Perlak város előjáróságát lendületes és szívből jövő beszédében Kostyál Ferenc főszolgabíró éltette.

Szép, átgondolt beszédet mondott Siposs Károly a jelenlevő jó szomszédokra dr. Tuboly Gyulára és Margitay Józsefre.

Dr. Kemény Fülöp az óvoda lelkét, Groff Gizella óvónőt éltette.

Margitai Józsefet, kinek fáradhatatlan buzgóságától Muraköz hazafias előmenetele oly sokat köszönhet, Varga Tivadar éltette.

Hatást és lelkesedést kellett Horváth Csongor kir. járásbírónak az állami iskolai tantestületet éltető beszéde.

Mint a perlaki intelligencia két kiemelkedő tagját és tanügyrajtját Horváth Csongort és Kostyál Ferenczet Margitai József köszöntötte fel. Majd ezután dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelőnek a hazafias nevelés terén szerzett érdemeit méltatta.

Glávina András városi pénztárnok horvát nyelven szólt, s hazafias érzéstől áthatva azokra üritette poharát, akik Perlak város előmenetele és gyermekeinek hazafias nevelése körül oly sokat fáradoznak. A szívből jövő hazafias hangok mély hatást keltettek a jelenlevők között.

Dr. Ruzsicska Kálmán szép beszédében poharat üritett az ovoda felszentelésénél megjelent és igaz magyar érzéseiket bizonyító muraközi lelkészek: Vargha János, Peczek György, Filipics Lajos és a perlaki káplán egészségére.

Hazafias, szép, lelkes felköszöntőket mondta még többen.

A felköszöntőket és bankettet táncz követte, a mi hajnalig tartott. Az ünnepély vigaságát a csáktornyai Sárközi zenekarának tagjai jeles, mindenkit kielégítő játékkal emelték.

Vajha minél gyakrabban összehozná Perlak közönségét a nemes czél és szent ügy, melynek Perlakon meg van a talaja!

Terentius.

Különfélék.

— **Albrecht Salvator** főherczeg, főhadnagy a 11-ik huszárezrednél, a szeptember havában vidékünkön megtartott lovassági gyakorlatok alkalmával Dekanovezecen Filipics Lajos plébánosnál lakott. Ennek emlékére a plébános urnak diszes keretű arczképét küldötte, a templomnak pedig 25 frtot adományozott.

— **Szavits Jenő** főispán ur ömoltósága e hó 7-én Csáktornyára érkezett, a hol a szolgabírói hivatalt vizsgálta meg. Másnap ugyanebből a czéllal Perlakra utazott.

— **Dr. Ruzsicska Kálmán** kir. tanácsos Zalavármegye kir. tanfelügyelője önagsága e hó 6-án részt vett a perlaki óvoda megnyitási ünnepélyén, 7-én Szabó Imre min. iskolafelügyelő társaságában a nura-esányi község előjáróságával tárgyalt, ugyanaznap

délután Csáktornyára érkezett, hol a képezde több személyi és dologi ügyeivel foglalkozott. Vrancsits Károly főszolgabíróval Dráva-Sz.-Ivánba ment, hogy az ottan felállítani tervezett áll. iskola ügyében a községi előjáróság kérését meghallgassa és ennek alapján a továbbiakra nézve velök tárgyaljon. A kir. tanfelügyelő 10-én d. u. Zala Egerszegre haza utazott.

— **Megyei bizottsági tag** választás volt e hó 6-án Csáktornyán. A Sárossy László elhalálózása folytán megüresedett helyre egyhangulag megválasztott Benyák Károly csáktornyai kereskedő.

— **Hangverseny.** Soldner Julcsa k. a. opera énekesnő, Bischitzky Miksa ur zongoraművész kísérete mellett Csáktornyán ma vasárnap a „Hattyu szálló disztermében fog hangversenyezni. Az énekművésznő megyénk (Nagy-Kanizsa) szállottja, jeles tehetségéről több ízben volt már alkalmunk igen előnyös elismerő nyilatkozatokat hallani. — Utóbbi fellépte alkalmával is (Nagy-Kanizsán) kitűnő csengő hangjával szép diadalt aratott Reméjlük, hogy városunk méltó közönsége a fiatal művésznő mai hangversenyén tömegesen fog résztvenni. Az érdekes műsort itt közöljük: 1. a) Mayerbeer „Hugenották“-ból a Pagen Ária éneklő hangversenyező. b) Taubert: „Márziusi éj“ dal, éneklő hangversenyező. 2. a) Lassen: „Feitett szándék“ éneklő hangversenyező. b) Mendelssohn: „Tavaszi dal“ éneklő hangversenyező. 3. „Magyar népdalok“ éneklő hangversenyező. 4. Maillard: Nagy ária „az eretnek csengettyűjéből“ éneklő hangversenyező. A zongora kíséretet Bischitzky Miksa ur zongoraművész szíveségből eszközli. — Helyárak: Ütőhely az 1—4 sorban 1 frt, a többi sorban 80 kr, belépti-díj a földszintre 50 kr. Jegyek előre válthatók. Fischel Fülöp ur kereskedésében és este a pénztárnál. — Kezdete este fél 8 órakor.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Alólirottak, valamint az összes rokonság mélyen szomorodott szívvel jelentik hön szeretet neje, édes anyjuk, nagyanyjuk, testvérük és anyósuk Rosenbergsz. Rolt a szül. Bayer urnőnek folyó hó 9-én esti 8 órakor életének 54. évében súlyos betegség után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei vasárnap, folyó hó 12-én délután 1 órakor fognak a csáktornyai izr. temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Csáktornyán, 1893. évi november hó 10-én. Áldás és béke hamvaira! Rosenberg Lajos férje, Bernát, Karolina, Emilia, Róza, Rezső, Kálmán gyermekei. Bayer Amália férj, Frankl, Bayer Regina férj, Stein, Bayer Samu. Bayer Anna férj. Fridrich, Bayer Etelka férj. Braun testvérek, Graner Mór veje, Mózes Irma szül. Sennenberg menyje, Graner Henrik, Graner Béla, Pál. Mózes Béla, Mózes Jenő, Mózes Géza unokái.

— **Villamvilágítás Lendván.** Alsó-Lendván mozgalom indult meg az iránt, hogy a villamvilágítást Csáktornyáról városukba bevezessék. Ugyanis A.-Lendván egy villamáram-gyűjtő állíttatnék fel, melyet a csáktornyai villamtelep nappal ellátása elegendő villammal s éjjel működésbe hozná a gyűjtőt. Pár nap alatt aláírás utján évi 2 ezer frt biztosítottat a világítás céljaira, de ez nem elég. Az aláírás tovább folyik. Az üzlet szolgálatára Csáktornya és Alsó-Lendva között telefon összeköttetés tervezetik. Felemlítjük még, hogy mult vasárnap Kis-Czellből járt itt egy küldöttség, a mi villamvilágításunk tanulmányozása céljából,

— **Helyreigazítás.** Lapunk mult számában tévesen volt Hegedűs Jenő a honvédelmi miniszteriumban beosztott őrnagy kinevezése közölve, a ki nem őrnagygyá, hanem alezredessé léptettetett elő

— **Betörés.** Czvetnic Károly túske szentgyörgyi korcsmáros pinczéjébe e hó 5-én éjjel ismeretlen egyének betörték. A betörők 17 pintes üveg pálinkát és néhány kőreő bort vittek el magukkal. A csendőrség nyomozza őket.

— **Meghívó.** A muraszombati jótékony keresztény nőegylet saját pénztára javára 1893. évi november hó 25-én Muraszombathban, a „Korona“ vendéglő nagytermében tombolával egybekötött zártkörű táncszüveget rendez. Belepti díj személyenkint 50 kr, családjegy 1 frt 20 kr. Feltűzésekkel köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 7 órakor. Tombolatárgyak köretnék özv. Veren Ferenczné urnóhoz minél nagyobb mennyiségben küldetni. Ugyszintén kéretnék a t. hölgyek és urak a jótékony célra való tekintetből lehetőleg teljes számban megjeleneni.

— **Lopás.** Béti Mihály mura csányi lakos e hó 3 án, hogy száraz gégejét egy kissé megnedvesítse, betért egy korcsmába. Hodosánban itt a buzgósg annyira elfogta az ivásban, hogy berugott s lefeküdt az ágyra. Talán javában álmodozott a literes üvegekről meg azok tartalmáról. midőn ismeretlen egyének kabátjának zsebéből a pénztárczával együtt 16 frtját ellopták. A lopás elkövetőt most keresik.

— **Megyei hírek.** Kisfaludy Sándor költő sirját hal'ottak-napján a sümegi reáliskola tanítótestülete s ifjusága megkoszoruzta; dr. Kelemen Károly tanár pedig emlékbeszédet mondott. — Keszthelyen e hónap közepén lesz a városi tisztújítás; a többség által jelölve vannak: városbíró Ulmancz Venczel, h. v. bíró Opper Károly, pénztáros Buchb. eiger Fülöp, közgyám Grohmann Károly, t. ügyész Lénárd Ernő és Stieder Lajos, orvos Mojzer és Illés végül 12 tanácsos. — Nagy-Kanizsán Pfanner Gábor r. kath. főgymn. rajztanár 44 éves korában elhunyt. — A zala megyei főgymnasiumot a közokt. miniszterium oly feltétellel, ha a megye évi 5000 frtot, a város évi 6000 frtot, s egyszersmindenkorra 40000 frtot fizet, s püspöki kertben 160.000 frtos épületben föállítja s világi tanárokkal látja el. Az új főgymn. részére egyesek is tettek alapítványokat.

— **Uj lámpabél.** Mindenki saját tapasztalatából tudja, hogy a lámpabél egyenlőtlen levágása által a lámpatüveg van veszélyeztetve Londonban eléghetetlen lámpabélel találtak fel, mely egy igen vékony sodronnyal körülfektetett fémkeretből áll. Ezen fémkeret belseje szívó anyagokkal, mint pl. kőcczal, kenderrel asbettel stb. van megtöltve. Az ilyenként előállított bél egy béhlüvelybe van vezetve, melyből kiemelkedik. Az olaj a csöveken keresztül a rostos anyagig emelkedik. A jól a béhlüvelyben egy szegecs segítségével emelhető vagy süllyeszthető. Harris A. E. londoni lakos e találmánya szabadalmaztatott.

— **Találékony feltaláló.** Az angol szabadalmi ügyvivők egyesületének egyik gyűlésére nem régen egy esetet meséltek el egy feltalálóról, ki egy szabadalom kéréséhez szükséges iratot „Complete Specification“ szerű elkészítését a legtöbb szabadalmi ügyvivőhöz, hasonlóan a legutolsó perczre hagyta; de szencsélenségre egy kissé megkésztett a benyújtással, mert a kinek

iratait átadhatta volna, de még sem jött zavarba. Iratait egy téglára kötötte és az ablakon keresztül a hivatalba dobta. A köv. reggelen a hivatalban megtalálták és a bejelentést beigtatták. Ugy hallatszik, hogy most a szabadalmi hivatal előtt egy ór áll és vigyáz, hogy valaki újból ily módon be ne jelenthesse szabadalmát. Egy angol lap mindamellett azt hiszi, hogy ezen körülmény dacára sem fogják elriasztani a feltalálókat.

— **A ló kerékpár.** A még ki nem nőtt ügetőlovakkal járó munka könnyítésére, a „Scientific-Ascuericau“ szerint Hillmann New-Yorkban a következő készüléket találta fel. A nyereg nem a ló hátán nyugszik, hanem a keréktengelyen és így a lónak csak a jármű csakély terhét kell huznia. A lovas azonban a szokott helyen ül és a lovat a rendszeres módon irányítja. Az igen könnyű szerzám olyképen van elhelyezve, hogy a ló vállai, dereka és lábái szabadon maradnak.

CSARNOK.

Tuli Anna.

Lepsényvári nagy csárdában
Vigan szól a czimbalom...
Tuli Anna ne menj oda
Édes, kedves angyalom!?

Három község ifjusága
Dévajkodik ma ottan...
Ne menj oda — maradj itthon
Szivem Annám nyugodtan!?

Tuli Anna búcsu este
Kinyitja az abtákat —
Szilaj nóta, czimbalom hang
A csárdába vonza át...

Tuli Anna, mint a madár
Kirepül az ablakon...
Vigabban szól a csárdában
Szilaj nóta s czimbalom.

Nem hiába! Hires leány —
A környéken nincs párja:
»Három a táncz vén czimbalmos!
Tuli Anna most járja!«

De egyszerre elnémult a
Csengő-pengő czimbalom:
»Tuli Anna, gyere haza —
Édes, kedves angyalom!«

»Vén czimbalmos! Hogy volt, újra
Ez az élet ihaja!
Tuli Anna a csárdából
Ilyenkor nem megy haza!«

»No ha nem jössz álnok, csalfa!
Maradj hát itt örökre!«
Fényes pisztoly s piros vércsepp
Hullott nyomban a földre.

Farkass Károly.

Csiripelnek.

Csiripelnek a verebek,
Hangosak a szemtelenek;
Kilármázzák, a mit rólad
A gonoszok hazudoznak.

Ne sirj, Rózsám! fecsegjenek
Rágalmat a rossz emberek...
Bizom tiszta jellemedben
S értem égő szerelmedben.

Undok piac rüt legyei
Az irigyek gaz nyelvei;
Dongjanak ez orczátlanak...
Előttem szűz lelked ragyog.

Szüret után, ne félj, Rózsám,
Feleségül jössz majd hozzám;
S a kik most úgy zúgnak-búgnak,
Meglapulnak s elnémulnak.

Várossy Mihály.

Atyja sirjánál az árva.

Mig éltél, jó atyám,
Örömgazdag valék;
Ragyogott arcom az
Üdvötlő miként az ég.
Mehaltál... Söhajt keblem.
»Gazdag voltam s mi lettem?«

Reményem s örömem
Sirba szállt atyámmal;
Csapás után csapás
Jár velem, árvával.
Csupán most érzem:
»Mit kelle vesztenem!«

Mig éltél, jó atyám,
Boldogabb nem vala
Nálam földi ember,
Sem az ég anyyala.
Tavas, dal, illat s égbolt:
»Egész világ enyém volt.«

De mióta, atyám,
Lent a sirban fekszel:
Még szivem is kihalt
Minden érzellemel;
S ime beismerem:
»Most egy sir mindenem.«

Várossy Mihály

Husz év múlva.

Midőn illat, mámor terhelt
Csendes, nyári éjjelen —
Bohón töltött perczek után
Válnunk kellett édesem:

Révetegen széttekintél,
Szemed könnye megereedt
S hiába sugtam kába fővel:
— Ne siras meg engemet!

En zokogtam, te zokogtál
Olyan fájón, igazán,
Pedig inkább felkaczagnunk
Kellett vón' e perczbe t'án.

Midőn újra láttuk egymást
Husz keserves év után,
Sáppadt arczczal, tört karokkal
A temető kapuján:

Némán kérdők vajjon ő az?
Ez a sápadt tört alak?!
S elfeledtük, hogy mi történt
A husz hosszú év alatt.

S felkaczagtunk mind a ketten
Olyan szivből, igazán. —
Pedig a husz elveszett év...
Könnyeket kért volna t'án?!

Iirabovszky Lajos.

8 srednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tiče se zadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozsefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kajšara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

ua horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povuđljivi list za puk. Izlazi svaki otijeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“, „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . . 2 frt
Na četvert leta . . . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

Dadilišće vu Priloku.

Vu Preloku se je 6-ga o. m. lępa svečanost obdržala. Dadilišće, tojest školu za malu decu, koja još nisu 6 let stara, su odprli. Ovu školu je Dunántulsko kulturno društvo podiglo, koja učiteljčinu plaću (400 ftov na leto) da školi, stanje bude Prilok varaš podigel za ov cil.

Od vezda se nebudu morala prilocka mala деца klatiti po vucih i igrati na cesti, pa sama doma okolo škednja, gde su tolikoput ognja zrokuvali. Vezda budu vre vu dadilišću mesto imeli i pod vđjenjem učiteljice se igrali i kajčesa malenkastih se vučila. Vu dadilišću je vre prvi den do 40 malih decah bilo

Rečeni den odvečer ob 5 vuri zišli su se odborniki ove škole i drugi vu kancelariji preločke kr. škole, gde je g. Porzsolt Kálmán iz Budapešta, kakti izposlanik Dunántulsko kulturno društvo pozdravil prisutne i novu školu varašu Preloku prekdal. G. dr. Ruzsicska Kálmán kr. školskomu inspektoru je vu ruke po'ozla komisiija dadilišća prisegu.

Večer se je lepo društvo i to preločki stanovniki i purgari do 70 per:son izišlo vu velikoj oštariji, gde se je bankett obdržal. L'pe govore i napitnice smo tam čuli. Na bankettu dr. Ruzsicska Kálmán kr. inspektor pozdravil je s napitnicom ministra Csáky Albina, Margitai József urednik kulturno društvo i njegovoga prezeša Széll Kálmána

Vargha Janoš plebanuš dr. Ruzsicsku i Porzsolta, Peczek György plebanuš našega ors. zastupnika dr. Vlassits Gyulu, koji su nejviše delali za prilocko dadilišće. Porzsolt Kálmán tajnik kulturnog društva pozdravil je s napitnicom prilocke gospe i gospodične, dr. Ruzsicska Kálmán dr. Böhm Sydneia i Banelly Šandora kakti prezeše komisiije dadilišća i kr. škole.

Kostyál Ferencz varm sudec občinsko poglavarstvo Preloka, Siposs Károly dobre susede, dr. Tuboly Gyula iz Kaniže i Margitai Józsefa iz Čakovca, dr. Kemény Simon fiškalius Groff Gizellu novu učiteljicu, Varga Tivadar Margitai Jozsefa ravnatelja preparandije, Horvath Csongor učitelje preločke, Margitai József Kostyál Ferencz i Horvath Csongora preločke sudce. Lepi domoljubljivi govor je držal vu horvatskim jeziku Glavina Andraš preločki varaški kassir, koj je sve one pozdravil s napitnicom, koji za napredok Preloka delaju. Dr. Ruzsicska Kálmán pil je na zdravje nazočnih redovnikah (Vargha János, Peczek György, Filipics Lajos plebanuši i g. preločki kapelan), potlam na Grész Alajosa i; t. d.

Po večerji je ples sledil, koj je do jutra trajal.

Prelok varaša občinstvo je ovu svečanost tak lępoga učinilo da se istinito more gizardi gda guder bude se žmislilo na ov den!

Srebro i zlato.

Bude već tomu stotinu ljet, kaj je vrđnost srebra prema zlatu ustanovljena razmerom od 16 : 1. tojest, za jeden kilogram zlatu dobivalo se šestnajt kilogramah srebra. Prema tomu razmeru kovani su takaj, davana i primani zlatni i srebrni penezi. Taj razmer, ili, kak se tehnički naziva, ta relacija medju srebrom i zlatom, uzdržala se više ili menje stalno do pred kojih petnajst ljet. Od onda medtimga počela se relacija vse to jakše męnjati vu prilok zlatu, a na kvar srebra. Razlog tomu zevsema je naravski. Zlatu se od početka ovoge stoletja proizvodi vsakoga ljeta ili prilično jednako ili komaj nezatno više, Višak njegova proizvodjanja nije megel njegove cęne obaliti; ar se, prvo, zlato, buduć da je mehka kovina, vękšom cirkulacijom i više troši; i ar, drugo, od petnajst i nekaj više ljetah treba zлата i za kovanje penez vse više, pokedhod da je od onda i Njemačka (Pražka) vpeljala zlatnu valutu. Drugačęsa je historija srebra. Vu Ameriki i Australiji odkrilo se zadnjih ljetah vrlo bogatih rudah srebra. Čim je koje robe više tim biva i faleša. S odkriem novih bogatu, rudah počela je vrđnost srebra pre a zlatu padati. Još ljeta 1891. držala se stara relacija : 16 : 1. Njemačka marka, koja vu zlatu vrđi 50 krajcarov, mogla se još ljeta 1891. dobiti po 57 do 58 krajcara, denes stoji njemačka marka 62.45 kr., odnosno za 100 forinti zлата išće se denes 125 for. srebra

Z A B A V A.

Pazljivost je nad znanonstjum.

Jednoč se je nieki selski dečko pri jednom trgovcu u varašu, koj je med ostalim i s-porculanskum robum trguval, za navučnika u štacunu ponudil. Trgovec dečka pogledi odzogor do dole, vidi na njem siromašku opravu, zapusti se s njim u razgovor i vidi da je dečko, akoprem priprost, jednostavan i bez velikog trgovečkog znanja, ipak dobro okretan u izrazn svojih mislih — t. j. da je dosta jasne pameti i bitar u svojih odgovorih.

Na zadnje ga još zapita: „A jeli ti znaš i računati?“

„Znam!“ bil je odgovor. —

Trgovec njemu nadalje: „Jer znaš moj dragi dečec, pri trgovini je uvijek prva i naj-poglavitija stvar računanje, jer ako trgovac nezna računati, tak je uvijek na zgubičku, a iz zgubička nije moći živeti niti trgovinu dalje tirati — to je samo iz dobička moguće. — Hoću to jedno malo na probu metnuti, da vidim kak znaš iz glave računati: Vzemimo, da ja jednog predpoldana otidem k Pečorniku: na kupicu pive i tam se malo zamudim, jer onde najdem gospodina velikoga i maloga sudca, gospodina direktora praepa-

randije, gospodina varmegjinskoga doktora i još nekoje ugledne gospone; zjimi se razgovarajać spijem onde miesto jednu kupicu i tri kucice pive, a to trpi i jednu cielu vuru. Vu tom vriemenu si ti sam u štacunu, koj paziš. Na jedan krat dojde u štacun jedna gospa, koja kupi poldrugi tucet porculanskih šalic i to tucet po sedem forinti i petdeset krajcari. — „Jeli me razmeš?“

„Razmem!“

„Sad ona vze me iz svojeg bugyilariša banku petdesetaču, pak ti znjom plati kupljene šalice. Koliko joj budeš iz te petdesetače banke van da?“

Dečko metne kažiprsta desne ruke na nos, zdigne lievu nogu kakti gusak i gledajuć u prošnice premišlava. — „Pol drugi tucet veliju?“ zapita.

„No je! Em sam ti rekel na glas i po horvatski, da poldrugi tucet — odgovori trgovac.

„To mora biti od nekud oštarjašica.“ Veli dečko.

„To je sve jedno“ — odgovori trgovac — „Nek bude tko hoće, ja te samo pitam, koliko dobi iz petdesetače van?“

„Tucet po sedem forinti i petdeset krajcari?“ — Nije to malo preskupo?“ veli dečko.

„Kaj te briga za to?“ — zavikne trgovac. — „Jeli znaš na moje pitanje odgovoriti ili ne?“

„Aha — je — izbilja — Ovi misle zaradi petdesetače?“ veli dečko — „Ali ova bi mogla krivotvorena (folišna biti)“

„To sim nespada!“ — oogovori trgovac — „Ti meni samo odgovori, koliko bi toj gosposji iz nje van da?“

„Je“ — veli dečko — „Ako pak bi oni ključ od ladna, gde su drobni novci, srbom odnesli?“

„Sad mi više nezanove taj“ — zdere se trgovac srdito na njega — „Nego mi odmah reči, znaš ili neznaš na moje pitanje odgovoriti?“

„Kak nehi znal?“ — odgovori dečko — „Oni su me pitali, koliko bi ja iz petdesetače onoj gosposji van da, koja bi u našem štacunu, ize toga dok bi oai pri Pečorniku pivu piti, kupila poldrugi tucet porculanskih šalic, tucet po sedem forinti i petdeset krajcari?“

„Anda koliko bi njoj van da?“ zapita na novo trgovac.

Sad se dečko odriešito postavi na obodve nege, pogleda trgovca čvrsto u lice i svum sigurnostjum odgovori: „Ja bi gosposji rekel, da si po ndvce, koje iz potdesetače van dobi, potlam nek dojde, dok budu oni doma, jer bi petdesetača ipak mogla krivotvorena biti“

„Bravo!“ — oogovori trgovac — „Tebe vzemem u moju trgovinu, jer pazljivost ide nad znanost.“

denešja je anda relacija zlatna prema srebrnoma penezu: 100 : 125.

Ovo razvrđenje srebra bilo bi već pred više ljeti nastalo, da ga nije republica severno-amerikanskih orsagov umjetnim načinom, na hasen svojih rudarah, prćčila. Ta severno-amerikanski posjednici rudah, sedeći vu zastupničkoj (ablegatskoj) hiži i vu senatu uspjeli su 14. juliša 1890. ljeta zrivati osnovu zakova, tak zvanu Schermanovu billu, kojom je vlada obvezana, da vsaki mesec kupi 4-5 milijunah uncah srebra. Tom billom bilo je severno-amerikanskim posjednikom srebrnih rudah osigurano, da bude vladah (kormanj) vsako ljetu kupila od njih 54 milijuna uncach ili 1,368,000 kilograma čistoga srebra. Dok je tak srebro imalo stalnoga kupca, zevsema je naravski, de se je ono vu čeni diglo; za kratko vrēme poskočila je unca srebra od 93 na 119 centah (1 dolar = 100 centah = 4 1978 marakah ili 2 for. 48 kr.) Tak su se srebrni rudari severno-američke republike za kratko vrēme na račun orsaga silno obogatili.

Ovaj odnošaj nije se ipak mogel održati a da sjedinjene države (orsagi) i financijalno i gospodarski nestradaju. Vu državnoj (orsadžkoj) kasi gomilalo se srebro razvrđeno i mrtvo. Onim državam, koje su imele srebernu valutu, kak naša monarhija, grozila se od tuda očita katastrofa; ar se je moralo predvidjati, da se budu morali sjedinjeni amerikanski orsagi prvije ili potlji svojih srebernih vampirah, koji su jim krv cecali, otresti i da se bude umjetnim načinom podignuta čena srebra on mah razručila. Stoga se je i Austro-Magjarska i izhodna Indija požurila, da mesto sreberne vpelja ili bar pripravi zlatnu valutu. Već ove priprave potisnule su čenu srebru. Još pred lanjkoge ljeta stajala je marka 58 krajcarov, dočim denes, kak smo rekli, stoji već 62 45 kr., pak makar da je našoj kruni (od 50 kr. zlata) ustanovljena vrđnost od 58 kr. srebra. Zlato je poskajalo, čim ga se je više izkalo, a od dva ljeta danah kupuje ga i Austro-Magjarska i izhodna Indija, nastojeći i jedna i druga, da svoju srebernu preobme vu zlatnu valutu.

Vezda bude srebro vu vrđnosti još više opalo; ar se je vu Ameriki dogodilo, kaj se je očekivalo. Prezeiu sjedinjenih drža-

vah (orsagov) Clevelandu pošlo je za rukom, dotrgnuti zloglasnu Schmanovu billu. Cleveland izbran je za prezeša od demokratah, a med demokrati nahadaju se srebrni milijunari, pristase te bille. Cleveland ipak je dobro orsaga predpostavil svojim političkim prijateljem, jer je pomoću svojih političkih protivnikah, republicankov, gori stal proti Schermanovoj billi. Vu ablegatskoj hiži našla se hitro većina, koja je Schermanovu billu dotrgla. Puno je teže bilo privoljeti na to senat. Tu sediju vsi sreberni rudari, a kak ti ljudi razpolszeju s milijuni, kak se je njim i delalo o milijunima, nije čudo, da je razprava o ukinuću Schermanove bille trajala vu senatu (spravišču) puna tri meseca, da su se pojedine sjednice prez oduška držale po 40 vur. Napokon je vu tork došlo do glasovanja (votiziranja), ter je senat, koj ima 84 kotrigov, pridružujući se prvaj komori, zahiti Schermanovu billu sa 43 proti 32 glasa (votuma).

Vezda budu anda i severno američke sjedinjene države, kad su se rešili svojih srebernih „vampirah“, vpeljale zlatnu valutu. Vsa je sreća, da je naša monarhija o tom nastala već pred dvemi ljetmi, da je ona za to već pred dvemi ljetmi počela kupovati zlato; jer da je ona sa reformom svoga novčanstva do denes zatezala, bila bi katastrofa neodkloniva. I onak, dok se vekši del potrebne zalihe zlata ima već vu podrumu, nisu vse neprilike, koje su spojene s uredbom valute, po Austro-Magjarsku odklonjene. Dovoljno je vu tom pogledu konstatovati, da se je prema ustanovljenoj relaciji zlatne krune do denes zdigel disagio za 9 procentov. Koliki bi stopram čisagio pri nas bil onda, da jeden i drugi minister financijah nisu od predlanih nakupovali znamenitih zalalah zlata!

Pokehdob da bude vezda i Amerika vpeljala zlatnu valutu, naravski je, da bude čena zlatu još nekoje vrēme rasla. Medtemtoga, da vpelja zlatnu valutu, Amerika netba, koliko n. pr. naša monarhija, englezkoga zlatnoga tržišća; jer Amerika sama ima, ter si; koliko nejma, more carinom zadosta pribaviti zlata. Nemoramo se anda bojati, da bi se uredba naše valute mogla nerazmerno otežati ili pače osujetiti. Dok

se ona ostvari, trebala bude vsikak još aldovov. No ti aldovi moraju se podnesti, ako hoćemo, da naše gospodarstvo spravimo na zaufane fundamente, ako nećemo da i na dalje budemo tributarni inozenstvu, koje ima stalno uređeno novčanstvo.

Priredil

Gläd Gereacz:

KAJ JE NOVOGA ?

Vu Budimpešti, 6. novembra.

Njegovo Veličanstvo primilo je včera kardinale kneza primasa Vas z a r y - a i Sch'aucha vu privatnu audenciju. Za tim je prijel kralj ministra Hieronymia. Zevsemi je govoril o carkveno — političkih pitanjih.

Kod predsjednika zastupničke hiže bila je konferencija za dogovor o postupku za razpravu proračuna. Konferenciji bili su nazočni ministri Hieronymi i Szilágyi, ter ablegati vsih strankah. Obćenito je naglašena potreboča, da se proračunska razprava vsikak čim najviše moguće skрати.

Vu Beču, 6. novembra.

Ovdi se spominju kakti kandidati za pojedine listnice vu novom kabinetu: Predsjedništvo: herceg Vindišgrec; nutrešnji posli: barun Widmann; grof Kielmansegg, grof Thun; financ je: gr. Plener; trgovina: Bilinski, Baernreither; nastava i bogoštojve: Madejski, Rittner; pravosudje: grof Chorinszky; poljedelstvo: grof Falkenhayn; zemeljska obrana: grof Welsersheimb; Galicija: Javorski

Statistika magjarizacije imenah.

Novine „P. Ll.“ javljaju, da je od 1. januara do konca juniša tekućega ljeta magjariziralo 666 osobah svoje porodično ime. Po vėri bilo je magjariziranih 366 židovov, 208 katolikah i 15 reformiranih, ostali su pripadali drugim vėram. Med

List.

Da je onomu, koj nezna pisati, stvar nedokučiva, kak je to moguće da kaj jeden napiše, on drugi, koj čteje, zna kaj ov prvi hoće, to svaki more misliti jer iz tih kvakah po papiru, onak neredno, jedna vekša druga menjša — pak iz toga zeznati reč po reč, kak da bi govoril, to onem, koji pisati neznaju, neide u glavu.

Iudijanci, koji sa kaj se toga tiče, još mnoge više nazad drže dapače pismo ze ne kakovu copriju. Oni so dapače pred listom, kojega je prijatelj prijatelju pisal, takov strah imali, da ga mnogi niti u ruke prijeti nije se podufal, jer je mislil, da ov komad papira sve povedati, skoprem ga nije čuti, da bi govoril.

Jednoč je neki missionar poslal po jednom Iudijancu svojemu ne daleko stanujućemu prijatelju, deset osobito liepih marulic, a k tomu je napisal list, te je to sve skup Iudijanec prevzel i k missionarovumu prijatelju se na put spravil.

U košarici su ležale marulice neobične i debljne a list na njimi, — vrnčina bila je skoro nesnosna a Iudijanec žedjen. — Pogledava na lepe marulice, štečki mu se na nje hiću, ali se neufa nijednu vzeti. — On

biva sve bolje žedjen — već je na pol puta. — „Eh“ — misli si najedan krat — „Pak kaj bu zato, ako jednu pojedem, em nebu prijatelj gosponov znal, kuliko ih je bilo.“ I zbilja, — nekaj žedja a nekaj štečavost ga obdoli, on posegne u košaru, vzeme jednu sočnu marulicu iz nje te je za čas bila u njegovem želudcu. — Ah kaj je bila sladka! I žedja ga je odmah minula.

On gospon, kojemu je nosim, nezna kuliko ih je bilo, a moj gospon, koj mu je pošilja, nebude onde kam je nosim, pak mu nebude mogel broja povedati, i tak se nebu zeznalo, da sem jednu pojel — Ovak u sebi mrmrlajući stupa svojim sladkim trhom zadovoljno dalje.

Dojdući na opredeljeno miesto, najde gospona doma, odmah mu izruči pozdrav od svog gospona i preda košaricu s-marulicami i listom. Gospon vzeme odmah list. odpre ga i pređeju zatim prebroji marulice te vidi da ih je samo devet, a u listu stoji pisanu, da mu missionar ih deset pošilja.

„Meni ovde list poveda“ — tak veli Iudijancu — „da je tvoj gospon meni poslal deset marulic, a u košarici su samo devet, anda si ti po putu jednu pojel.“ Na to ga posteno izpuje, napiše njegovomu gos-

ponu list i bez svakoga tringeldo, samo z-listom domov pošalje.

Iudijanec vzeme list te se po putu nemre zadosta načuditi, kak ga je on list, koj je na marulicah gore ležal, prepovedal, da je bil deset marulic i da je on jednu pojel? Ali još bolje se je začuđil, kad je došavši domov, svojemu gosponu predal prijateljovog lista, a ov mu, poklamlkam bi ga prečtel bil, to isto je s očitaval te ga psoval zato, jer je jednu marulicu uz put pojel i samo ih devet na opredeljeno miesto donesel.

Pod jesen pošalje opet missionar, po istem Iudijancu, deset osobite veličine i lepote krušak svojemu prijatelju, i opet napiše list.

Iudijanec prevzeme sve skup i list spravi za škerljak, neče ga metnuti na kruške u košaru, za da nebu mogel prestrojiti, kuliko ih je. Uz put je opet velika vrnčina a Iudijaneb žedjen. „Sad bum pametneši“ — misli si Iudijanec — „Nebu mene nikakov list p i gosponu pripovedal, da sam jednu krušku pojel.“ Vzeme iz škrljaka list, metne ga na zemlju te se sedne na njega. „Nebuš ti mene gledal, kad bum ja krušku jel“ — veli, zatim vzeme iz košarice krušku te ju pojede.

Em. Kollay.

magjariziranimi bilo ih je, koji su se zvali: 41 Kohn, 11 Klein, 12 Deutsch, 8 Habersfeld, 5 Jaiteles, 11 Spitzer i 23 Weiss. 571 magjarizirani rodili su se po ljetu 1860, a 408 vzelo ih je magjarsko ime, koje počima s istim slovom kak i staro ime.

Jesen u Montreuxu.

Iz Montreuxa na obali genevskog jezera pišu: Na našem pijacu tržiju se vezda kitice jagodah, zrele maline i zeleni grah (fazulj): po vrtilih zreliju rane hruske i jabuke od drugog cvjeta, a na gorah Alpah cvete encian i alpinska ruža. Gosti, koji ovdje borave, sediju u protuljetnoj opravi na setališču, ter se braniju s uncobrani proti suncu.

Nesreća u cirkvi.

Vu Lättichu u Belgiji dogodila se je na drušni den u cirkvi svetoga Martina strahovita nesreća. Veliki zvon opal je iz turna na cirkveni svod, predr ga i vubil jednu osobu, a sedem ih ranil. Nazočno ljudstvo bojeći se, da se trošna cirkva ruši, stali su bežati iz nje, pričem je ranjeno vnoغو ljudih.

Natjecanje u pušenju.

Vu Berlinu postoji društvo s poetičkim imeom „Giftmudel“, a cilj mu je — pušiti. Kak se nahadjamo u dobi vsake fele natjecanja, tak je mislilo spomeuuto društvo (klub), da mora poduzeti nekaj, kaj bi odgovarjalo duhu vremena, pak je prešestne nedelje priredilo vu svojoj dvorani „natjecanje u pušenju“. Glavna nagrada sastojala se je od sreberne škatulje za duhan i cigareline i od 200 najfineših cigarah. Preobladavec moral je neprestance dvē vure pušiti, ter je nagradu dobil on, koj je vu tom vremenu izpušil najveksi broj cigarah. Društvo je dačo cigare prezplatno. Nagradu je dobil jeden špoljar, koji je izpučil vu dve vure deset cigarah. Nekoji drugi kotrigi druživa morali su pred vremenom ostaviti dvoranu, ar im se je po'elo pred očmi megliti.

Izložba u Čikagu.

Svętsku izložbu vu Čikagu pohodilo je, kak odonud telegrafiruju vu vse za celo vręme trajanja 21.477,212 ljudih, koji su platili ulazninu, — anda je ględe pohoda izložba zaostala za zadnjom parizkom za 6 milijunah pohoditeljah. Pohoditelji, koji nisu plaćali bilo jih je 6.052.188, — pak ako se i ovi pribroje gornjem broju, pohodilo je izložbu skupa 27,529.400 osobah. Vu Parizu je bilo s onimi, koji nisu platili ulaza 38 milijunah pohoditeljah.

Turska zemeljska izložba.

Osnova da se vu Carigradu priredi svętska izložba, napušćena je, kak odnud javljaju, zaradih prevelikih stroškoh i drugih poteškoćah, — ali na to nemjerava turska vlada, da priredi orsačku izložbu. Predradnje povjerene su čefu vu ministeriumu poljodjelstva, Selim efendiju Melhana. Osnove bude izdelal talijanski graditelj d' Aronga. On je i već glavni plan i dogotovil, a sultan ga je odobril. Za izložbu odebrano je vu predgradjah Schli polje od 142.000 kvadrat metroh. Stroški izložbe zračunani su na 7 milijunah frankah. Zvun poljskih prirodinah i surovinah ter fabrikatah turskih budu izloženi gospodarski i industrijalni stro-

jevi (mašine) stranjskih izložiteljah vu posebnom odjelu. Iza zaključka izložbe upotrebile se budu sgrade za permanentnu izložbu prirodinah.

Eksplozija damšifa u Santandaru.

Vu Santandaru dogodila se je 4. novembra strahovita nesreća. Damšif „Cabo Machichaco“, vlastništvo španjolskog parobrodarskog društva, vozil je 20 lakadah dinamita i vnoغو petroleuma. Vu jutro poročil se je na damšifu ogenj, kojega nisu mogli vgasiti, ter je na jenkrat silna eksplozija razpreila čeli damšif i zdigla ga vu zrak. Moment je bil strašen, detonacija uprav potresna. Vsi, koji su bili na damšifu, zaglavili su vu jednom času, a ista je nesreća stigla i vse ljude transatlantskog damšifa „Alfonso XII.“ koji se požuril va pomoć gorećem damšifu. Strahovitoj katastrofi podlegli su vsi žandari varaša, — zvun dvejub, — koji su priskočili vu pomoć, za tim cestni komandant, njegov adjutant i šef mornarskog sbora. Strahovitom silom razpršeni komadi damšifa zarušili su vse obližnje hiže, med kojimi se nahadjaju lučki ured i telegrafički ured, podigli su željezničke sinje vu vis i zrokuvali stim, da su se vagoni počeli gibati, ter je vnoغو ljudih zdrobljeno i ranjeno. Deset hizah se je vužgalo. Vu času eksplozije došel je jeden cug na banhof, a eksplozija ga je tak rekuć na nikaj spravila. Broj vsih vubijenih ljudih iznosi do 150, a ima ih i toliko ranjenih. Vu varašu i okolici zaradi ove nesreće nastalo je strah i javkanje.

Eksplozija na Dunavu.

Iz Biogradah javljaju, da se je na jednoj ladji, koja posluje kod regulacije željeznih vratah na Dunavu i to kod izlaza, dogodila eksplozija, koja je zdigla ladju vu zrak. Broj mrtvih nije još poznat.

Izgorel damšif.

Damšif „City of Aleksandria“ iz Nju-Jorka izgorel je 2. novembra putem iz Man-tagaza vu Havanu. 34 osobe, koje su bile na damšifu, vtopile su se. Damšif vozil je spiritusa, koj se je vužgal.

T o n i k a .

(Pripovest.)

Napisal Aloisius Kralj.

Ponašil: J. K.

III.

Nu kaj odluči, to poluči.

Bil je ravno nepodnosljiv zimski den. Dečdj pomęšan sa snęgom, padal je vre od poldana tak, da se je po čakovečkih ulicah od blata komaj prohadjat moglo. — Jurkova kręma navadno po večerih puna s gostmi, bila je sad skoro zęsvim prazna, mali brijać Pišta nę je falil. On pri jednom stolu s Tonikom nekaj je čęvrjal, a Jurko poleg stare navade sęl se u kut, pušęć cigaru. Duša mu je već svega prenapujena bila. Zato je komaj čekal, dok se Pišta odalja — a on bilo kak bilo, bude se s Tonikom po razgovoril od velike znamenitosti. Približil se čas, Pišta se je udaljil i kręma se zatvoril. Tonika kak nabadno a sad prije nego li legne spavat pogleda prije, je li su sva vrata dobro zatvorena — a kad to srsi, o'ę se podat počinku, nu Jurkov ju poziv zadrži,

Kad ona u njegovu sobu, najdega sčedećega na na kanapetu, gđę izpod ovelikih crnih mustadah dim cigare, i ponudi joj mesto mesto do sebe, kaj njoj se čudom pričini. Ponekaj razumenjena i zbuņjena zmiali u čas, da bude psovanje zbog Pište.

— Anda Tonika, pogledi mi živo u oči, i najprije obećaj, da budeš mi odprto i istinski odgovarjala!

— To si i držim za dužnost, odgovori devojka.

Kad ti je anda to dužnost, onda mi bude odprto rekla, da li se bocnul snožem u srce amor i je li si vre robninja?

— A komu za Boga!

— Ti budeš svakak bolja znala, nego ja. Im si svaki dan snim u tajnom spomenku.

— Ali gospodine! Oprostite ne smišljeno je iz kušavanje! zagrozi znemirnjena stim pitanjem Tonika.

— Anda u kratko. Jeli ljubiš Pištu ili ne?

(Drugiput dalje.)

Nekaj za kratek čas.

Putnik: Dobro jutro željim!

Glubi: Kalampera skapamo!

Putnik: Ja sem vam dobro jutro rekel.

Glubi: Tak, tak, sreden je.

Putnik: Ja vas to nepitam.

Glubi: Samo domači ga skapamo.

Putnik: Vi me nerazmete.

Glubi: Suša ga je zadržgula.

Putnik: Ovak se midva denes ne dogovorimo.

Glubi: Nesrečni miši su ga vnoغو pojeli.

Putnik: Jeli su gospon oberjager iđi ovud?

Glubi: Vtačkaj ga vozimo dimo.

Putnik: A lugara ste vidli gde?

Glubi: Domaj ga razaberemo.

Putnik: Jeli ste barem poganjiće vidli?

Glubi: Niti smo ga vnoغو sadili, niti ga je vnoغو zraslo.

Putnik: No, z Bogom ostanite!

Glubi: Za nas bu ga dosti.

Nekoj se je človek pri svojem kumu na kolinah na toliko pripil, da je dimo idući vu snegu zaspal.

Po noći došel je vuk do njeга, pak mu je glavu odgrizel. Kada se človek prespa i zbudil, rekel je: Hvala bogu! da m nije pojel noge, vezla nebi ni dimo mogel.

Jeden sin došel od soldatov dimo na urlaub (szabadság) pak je svojoj materi pripovedal, kak je on med strašnemi kuglami bil. Mati se prešila i rekla: sinek pak gde?

A on odgovori: vu magazinu.

K. I.

»The Gresham«

Pri »The Gresham« zvanom londonskom društvu (vu Čakoveu je upravništvo pri Graneru stacunarju), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu veksu ili menjsu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenute društvo zplati onu svotu, na koju je bil ist osiguren, ili ako doživi n. pr. 15—20 let. njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći nivot ženskah i decah osigurati. Ovo društvo na svoje glavno upravništvo vu Budapeštu.

Cena zítka. — Gabona árák.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	6	50
Zab	Zob	6.25	
Rozs	Hz	5.25	
Kukoricza ó	Kuruza stari	4.90	
" új	" novi	-	9
Árpa	Ječmen		
Fehér bab	Grah beli	5.10	
Sárga "	" zuti	4.20	
Vegyes "	" zméšan	4.10	

VASUTI MENETREND

CSAKTORNYAN.

Indul	Napzaka	Or	Perc	Gyors- posta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	44	gyorsv.
"	Délben	11	39	postav.
"	Ejjel	10	07	"
Pragerhof felé	Reggel	6	22	"
"	Délután	4	15	"
"	Ejjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv
"	Délután	4	20	"
Varaszdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Ege rszeg felé :	Reggel	5	05	"
"	Délután	4	30	"
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	6	14	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Ejjel	1	14	gyorsv.
Pragerhof felől	Reggel	4	41	"
"	Délben	11	29	postav.
"	Ejjel	9	55	"
Zágráb felől	Reggel	4	31	vegyesv.
"	Délelőtt	11	17	"
"	Délután	3	59	"
"	Este	9	30	"
Eg erszeg felől	Délelőtt	9	30	"
"	Este	9	40	"

NYILTTÉR*

Egészelyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszövevénye 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle diszpozitó és 2000 különböző szín s árnyalatú) szállít postabér és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLAD FERENCZ

Hirdetések.

Minden ember részére fontos új találmány kétségtelenül az

általános folttisztító szappan

„a rózsával“

Használathab a világ legjobb és legolcsóbbfolttisztító szere, a egy házban sem hiányozzék. E folttisztító szer előnye a többi hasonló gyártmány fölött, hogy még kocsikenőcsöt, kátrányt, olajfestéket és iszadmány foltokat — általában minden foltot — eltávolít annélkül, hogy az néhány nap mulva ismét látható volna, — olcsó ára is (20 kr. drbja) bizonyára mindenkit arra fog indítani, hogy e szerrel ruháit, szőnyegeit, butorszőveteit stb. hosszú ideig tiszta és használható állapotban tartsa.

Kapható minden ösmertebb fűszer, rövidáru és vegyes kereskedésben. Csáktornyan: Strahia Testvérek és Heinrich Miksa urak üzletében. Nagy-Kanizsán: Fesselhofer J.-nél. Ismét eladók részére nagybani elárúsításra — kellő jutalék mellett — **VISNYA SÁNDOR** által, PÉCS. 863 9—10

4339 tk. 1893.

Kérvénye

a délzalai takarékpénztár részvénytársaságnak Sebestyén Ignác és neje Kovrán Mária perlaki lakosok ellen 150 drb cs. kir. aranytőke és jár. erejéig nevezetteknek a perlaki 1760. sz. tjkvben A I 361, 2733., 3515. és 3553—b. hrsz. a ingatlanokra kitűzött, de meg nem tartott árverés újabb kitűzése iránt.

Végzés:

Jelen kérvény költségének 4 frt 70 krbn való megállapítása mellett a kir. járásbírósg helyt ad, ehhez képest kibocsátja a következő újabb árverési hirdetményt:

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Délzalai takarékpénztár részvénytársaság“ végrehajthatónak Sebestyén Ignác és neje Kavrán Mária perlaki lakosok elleni végrehajtási ügyében 150 db cs. és kir. arany tőke; ennek 1891. december hó 6-tól folyó 8 százalékos kamatai, 8 százalékos késedelmi kamatai és 14 frt 20 kr végrehajtás kérelmi, 10 frt 50 kr ingó végrehajtás fogamatosítási, ezuttal 18 frt 35 krbn megállapított költségek; továbbá csatlakozott hitelező társai Neufeld Bernát 500 frt tőke és jár., dr. Schvarcz Adolf 108 frt 35 kr és jár., Stürig Sándor 173 frt 61 kr és jár., Kalivoda János 159 frt 02 kr és jár., Frankl Simon 68 frt 09 kr és jár., dr. Tersánszky Gyula 100 frt és jár. és Schlesinger Miksa 151 frt 91 kr és járulékaiból álló követeléseit behajtása céljából a nagykanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. járásbírósg) területén fekvő, a perlaki 1760. sz. tjkvbed A I. 361., 2733., 3515 és 3557. hr. sz. a foglalt S bestyén Ignác nevén álló ingatlanok 1187 frt becsárban

1893. évi december 22-ik napján d. e 9 órákor

ezen kir. járásbírósg tkvi helyiségében dr. Bentzik Ferencz nagy-kanizsai lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen az ezen ingatlanokra a C, 2. sor sz. a. özv. Sebestyén Ferenczné szül. Prelog Magdolna javára bekebelezett holtiglani lakás, élelem és ruházattal ellátás mint kikötményi jog ép-ségben tartása mellett elfognak adadni. — Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

1893. évi december hó 7-ikén d. e. 10 órákor

Zakál Henrik csáktornyai lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfognak adadni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni szándékozó tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő kötele a vételért 3 egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 45 nap alatt, a másodikikat ugyanattól 75 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 105 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni. — Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. járásbírósg telekkönyvi osztályánál és Alsó-Domboru község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Perlakon a kir. jbróság, mint tkvi hatóságnál 1893. évi augusztus 14-én. 910 1—1.

Árverezni szándékozó tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, a másodikikat ugyanattól 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni. — Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek, a perlaki kir. járásbírósg tkkkönyvi osztályánál és Perlak község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Perlakon, a kir. járásbírósg, mint tkvi hatóságnál 1893. évi szeptember hó 27 en.

Daje se na znamost štovanom občinstvu da sam moju odvetničkopisarnu (fiškalsko-kancelariju) u Čakovcu tako zvanu Perstec-ovu kuću (hižu) (Žitni-trg-piac) prinesel.

U Čakovcu 1893. meseca ^{studen} ~~novembra~~

Stefan Bezéthy

1-1 odvetnik (fiškalius)

Eszencziákat

rum, cognac mindennemű szesz italok, asztali likőrök és különlegességek azonnali elkészítésére a legkittenőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tisztá eceteseszenciát kellemes ízű borecetet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelteknek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

Eszencziák - különlegességek gyára

878 8-00

PRÁG.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

890 6--6

Első tokaji Cognac gyár.

Első tokaji Cognac gyár.

TOKAJI COGNAC.

Tiszta borkivonat. Minőség felülmúlhatatlan. Csak akkor valódi ha Tokaj város címével és bejegyzett dugszással van ellátva. Forrástár: Strahia testvéreknek Csáktornyan.

Vendéglősök és birtokosok figyelmébe!

Készletünk tulbősége folytán

á frt. 11 áruljuk eredeti dalmát

fekete boraink

hektoliterjét a Körös—križevaci vasuti állomásra szállitva.

A bor valódiságáért és jó minőségeért szavatolunk.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve 872 10—12 küldetnek.

Breyer Sándor és fiai

bornagykereskedők

Körös—Križevac

Krčmarom i gospodarom vu pažnju!

Pokehdob imamo mnogo vina skupljeno,

po 11 frt. tržimo hektoliter naravskog dalmatskog

črnog vina

i vu to cieniu na körös—križevaci kolodvor postavimo.

Za pravost i dobru kakvoću vina dobrostojimo.

Muštre gdo hoće, more zabadava dobiti,

Breyer Sándor i sini

veliki trgovci s vinom

vu Križevci.

Török sorsjegyek.

Főnyeremény 600.000 frc.

Huzás december 1-én.

Bank és váltó-üzlet

3% os földhitel sorsjegyek.

II-ik kibocsátás.

Főnyeremény 50.000 frt.

Huzás novemb. 6-án.

GRÜN WALD és SCHWARZ

VARAZSDON, BOLT UTCZA.

Magy. nyerem sorsjegyek

Főnyeremény 20.000 forint.

Huzás november 15-én.

Egy egész sorsjegyre 4 frt 50 kr.,) és bélyeg
" " " " 2 rt 25 kr.,)

IGÉRVÉNYEK

minden huzáshoz.

*

Tőzsdei ügyletek közvetítetnek.

1864-iki sorsjegyek

Főnyeremény 150.000 frt.

Huzás december 1-én.

Igérvények: egész 4 és fél frt, egy fél 2 (s fél frt és bélyeg.

Vásárol és elad mindennemű érték-papírokat, u. m. sorsjegyeket, járadékokat, zálogleveket, részvények és kölcsönöket ugyszintén arany és ezüst pénzeket.

Kölcsön értékpapírokra teljes árfolyamértékig.

Sorsjegyek eladása részletfizetésre, Sorsolási veszteségek ellen való biztosítás.

Kisorsolandó értékek nyilvántartása.

Tudakozódásokra pontosan felelünk és minden megbízást a legmértányosabban eszközölünk.